

**ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික වාසස්ථානවලින් හමු වන පක්ෂී
අර්ධ ෆොසිල**

**කේ. එච්. සොනාලි රංගිකා ප්‍රේමරත්න, කැළුම් මනමේන්ද්‍ර-
ආරච්චි, ගාමිණී අදිකාරි¹**

පසුගිය දශක තුන ඇතුළත ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික කැණීම්වලින් ලද සත්ත්ව අවශේෂ මිලියන පහක් පමණ පරීක්ෂාවට ලක් කිරීමට මෙරට සත්ත්වපුරාවිද්‍යා පර්යේෂකයන් සමත්ව ඇත. මෙම අවශේෂ ප්‍රධාන වශයෙන්ම බුලත්සිංහල ෆාහියන් ලෙන, කුරුවිට බටදොඹ ලෙන, කිතුල්ගල බෙලිලෙන, කැගල්ල අළු ලෙන, බෙල්ලන්බැඳිපැලැස්ස, සීගිරිය අසල පොතාන සහ අලිගල ගුහා, හුංගම මිණිඇතිලිය, පල්ලෙමළල, අලවල පොත්ගුල් ලෙන යන ප්‍රාග් ඓතිහාසික වාසස්ථානවලින් හමු වූ ඒවාය. මෙම ශාස්ත්‍රීය ලිපියෙන් මූලික වශයෙන්ම අවධානය යොමු කරනුයේ ඒ අතරින් හමු වූ පක්ෂී අස්ථි පිළිබඳවය. වර්තමානයේ සිදු කළ ගණනයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවෙන් වාර්තා වන සමස්ත පක්ෂී විශේෂ සංඛ්‍යාව 490 ඉක්ම වන අතර ඒ අතරින් ශ්‍රී ලංකාවට ආවේණික පක්ෂීන්ගේ බහුතරය පහතරට වැසිවනාන්තරවලට සීමා වී ඇත. මෙරට ප්‍රාග් ඓතිහාසික කැණීම්වලින් ලද පක්ෂී අවශේෂ හඳුනා ගැනීමේදී එය වඩාත් නිවැරදිව සිදු කොට ඇත්තේ ප්‍රමාණයෙන් විශාල භෞමික පක්ෂීන් වන ශ්‍රී ලංකා වළි කුකුළා (*Gallus lafayetii*) සහ ශ්‍රී ලංකා හබන් කුකුළා (*Galloperdix bicalcarata*) යන විශේෂ සඳහා පමණි. මෙයට හේතු වී ඇත්තේ එම පක්ෂීන්ගේ අස්ථි ප්‍රමාණයෙන් විශාල වීම, ප්‍රාග් ඓතිහාසික වාසස්ථාන වලින් සුලභව හමුවීම සහ ඒවා මනාලෙස සුරක්ෂිත වීමත් යන කරුණුය. ප්‍රාග් ඓතිහාසික සන්දර්භවලට අමතරව පූර්ව ඓතිහාසික යකඩ යුගයටත්, ඓතිහාසික යුගයටත් අයත් සන්දර්භ අතරින් මොණරා (*Pavo cristatus*), ශ්‍රී ලංකා වළි කුකුළා හා ගාහාශ්‍රිත කුකුළාගේ (*Gallus* sp.) අස්ථි අවශේෂද හමු වී ඇති බව මෙහිදී විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුව ඇත. ශ්‍රී ලංකා වළි කුකුළා සහ ශ්‍රී ලංකා හබන් කුකුළාගේ අස්ථි වෙන් කොට හඳුනා ගැනීමේදී ප්‍රධාන වශයෙන්ම පාදකුර්වය-කුර්වෝපරය (Tarso-metatarsus) අස්ථියේ වූ පොරකටුවල හැඩය, ප්‍රමාණය සහ සංඛ්‍යාව ඇතුළු තවත් රූපවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සලකා බලන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග්

¹ පුරාවිද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ආයතනය, බෞද්ධාලෝක මාවත, කොළඹ 07
Email: sonu.premarathne@gmail.com

ඓතිහාසික ගුහා පිහිටා ඇත්තේ පහතරට වැසිවනාන්තර පරිසරයකය. මෙහි පක්ෂී විවිධත්වය පොහොසත් බැවින් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානවයා ඉහත කුකුළු විශේෂ දෙකට අමතරව තවත් පක්ෂීන් බොහෝ සංඛ්‍යාවක් තම ආහාරය සඳහා එක්කොට ගත් බව කැණීම් මගින් හමු වී ඇති අනෙකුත් හඳුනා නොගත් පක්ෂී අවශේෂ අනුව සනාථ වී ඇත. මෙම අර්ධ ෆොසිල අදින් වසර 40,000 ක් තරම් පැරණි වන අතර ඒවා දකුණු ආසියාවේ හමු වන පැරණිතම පක්ෂී අවශේෂ වන බැවින් මේවා සත්ත්වපුරාවිද්‍යාත්මකවත්, ජීවවිද්‍යාත්මකවත් එමෙන්ම පුරාණ ජීව විවිධත්වය පිළිබඳව අධ්‍යයනයේ යෙදෙන විද්වතුන්ටත් එක ලෙස වැදගත් වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගය, ප්‍රාග් මානව දඩයම, පක්ෂී අස්ථි විද්‍යාව, පක්ෂී අර්ධ ෆොසිල, පුරාණ ජීව විවිධත්වය

Title: Sub Fossils of Birds found in the Pre Historic Settlements in Sri Lanka

Keywords: Pre History, Fossils of birds, Ancient bio diversity